

З творчого доробку Валентини Сірук

*У кожного свій світ, своє життя,
Своя дорога і своя оселя.
Н. Виноградська*

Валентина Іванівна Сірук народилася в 1962 році в мальовничому селі Михайлівка Кам'янського району, що на Черкащині, в сім'ї колгоспників. З дитинства милувалася рідними краєвидами, вдихаючи повітря історично звеличеної землі. Ще малою любила розглядати рушники зі скрині, вишиті візерунки з яких поступово відкладалися в пам'яті. З часом і сама навчилася тримати голку в руках та «малювати» кольоровими нитками на білому полотні. Навчалася цьому від мами й бабусі.

В хаті висіло 20 рушників, які обрамляли ікони та фотографії в дерев'яних рамках. І на кінцях кожного рушника кружево, яке виплели натружені мамині руки. Мама, Марія Федорівна, працювала в польовій бригаді. В обідню перерву, коли всі відпочивали, «плутала» кружево. В ті

часи «згори спускали план», згідно з яким кожен двір мав вишити певну кількість скатерок. І мама з бабою, виконуючи розпорядження, вишивали [5]. За їх роботою спостерігала Валя, яка любила малювати, писала вірші.

В баби Олени стояв у кімнаті ткацький верстат, за яким навчилася працювати й онука. З кольорових мотузок (рвані смуги зі старої одежі) ткала ряднини на підлогу, з тоншої нитки – рядна, зшиті з двох частин, якими застеляли печі, лежанки, ліжка.

Завдячуючи працелюбній і творчій атмосфері в сім'ї, ще в шкільні роки вишила свою першу блузку, потім плаття. Мати шила, а донька оздоблювала вбрання вишивкою. Брала завжди приклад з неньки, яка мала «золоті» руки: шила, вишивала, плела гачком, вела домашнє господарство...

Навчалася Валентина в Уманському педагогічному училищі, після закінчення якого працювала в дитячому садку. В 1983 році Валентина Гончар (дівоче прізвище) приїхала у Нетішин, молоде місто енергетиків, де познайомилася з майбутнім чоловіком. Працювала в дошкільних навчальних закладах № 3, 7. Десять років була керівником гуртка в Будинку дитячої творчості, в роботі використовувала знання про різні види декоративно-прикладного мистецтва, які отримала ще студенткою.

В 2004 році в галереї «Арт-ПЛАСТ» м. Нетішина було відкрито виставку Марії Кравчук «Житнє перевесло», яка дала змогу познайомитися із солом'яними виробами майстрині з Волині [2, с. 12]. Придбала декілька робіт, поспілкувалася з автором і захопилася соломоплетінням... Хобі переросло у творчість.

Техніка плетіння відома й поширена здавна, завдяки доступності природного матеріалу. На присадибній ділянці Валентини Сірук щороку колоситься жито, пшениця, недостигли стебла яких йдуть на виготовлення різноманітних виробів. Спочатку матеріал готується до роботи – запарується гарячою водою. Потім майстриня нарізає і розкладає у коробочки елементи, які з часом у її вправних руках стають витворами мистецтва. Жінка фантазує, уявляє, пробує... На один виріб може потратити і три дні. Весь вільний час – в роботі. Працює не лише з солом'яною. Переключається на рукоділля: вишиває, плете гачком. Таке чергування заспокоює, сприяє творчому натхненню. Завжди є бажання виготовити щось своє. І народжуються дивовижні речі.

В червні 2007 року Валентина Сірук – учасник I Всеукраїнського симпозіуму «Солом'яне диво», що проходив у Нетішині й зібрав майстрів з різних областей України. На виставці митців, яка презентувалась у художній школі, були і її доробки [4, с. 1-2].

Протягом 27 червня – 2 липня 2008 року в м. Луцьку проходила

Всеукраїнська творча лабораторія майстрів народного мистецтва виробів із соломи «Солом'яний бичок», в роботі якої брала участь і Валентина Іванівна.

27 червня 2009 року в Києві на фестивалі «Країна мрій» серед виробів майстрів народного мистецтва були солом'яні дива нетішинської мисткині. 8 вересня цього ж року на фестивалі майстрів мистецтва в столиці знову вироби з соломи Валентини Сірук [6, с. 13].

20 квітня 2011 року в Нетішині відкрита перша персональна виставка Валентини Іванівни Сірук «Вишивана душа», на якій було представлено різноманітні вироби декоративно-прикладного мистецтва. В творчому доробку майстрині орнаментальні та сюжетні зображення на тканині, виконані технікою хрестик. Рушники з геометричними та квітковими мотивами, серветки, ікони «Ісус Христос», «Богоматір», «Микола Чудотворець», картини «Леся Українка», «Бузок», «Польові квіти» та інші. Гармонійно доповнювали вишиване різнобарв'я вироби з природного матеріалу – соломи. Букети квітів, жінки-берегині, сумки, кошики, дідухи, ангели, птахи, дзвіночки, рибки, коники, павучки, раки, сердечка, сонечка, новорічні прикраси, біжутерія, квіткові композиції – далеко не весь перелік солом'яних витворів, які зроблені Валентиною Іванівною [1, с. 2; 3, с. 14].

За участь у заходах різного рівня має нагороди. Назвемо останні з них: Грамота за високу художню майстерність, популяризацію народної вишивки та участь в обласному конкурсі на кращий вишитий рушник «Обереги традиції і краси», присвяченому 20-й річниці незалежності України (18 серпня 2011 року), Подяка за вагомий особистий внесок у створення містечка старовинних традиційних ремесел в рамках виставки-ярмарки «Хмельницький вернісаж», присвяченої святкуванню Дня міста Хмельницького (24 вересня 2011 року), Грамота за високу художньо-виконавську майстерність, активну виставкову діяльність та популяризацію народного декоративно-прикладного мистецтва (25 січня 2012 року).

До кожного заходу, про який відомо заздалегідь, готується серйозно, навіть продумує свій одяг. В гардеробі жінки полотняні плаття, оздоблені квітами, вишивані сорочки, вбрання, інкрустоване соломкою. А на виставках – вишукані речі, які милують око, викликають почуття радості і захоплення, що поряд з нами живуть творці прекрасного.

Джерела та література

1. Балзату А. Живе «золото» замість сурогату // Час молоді. – 2011. – № 8. – 26 квітня – 16 травня. – С. 2.

2. Косік Г. «Життє перевесло» Марії Кравчук // Нетішинський вісник. – 2004. – № 35. – С. 12.

З творчого доробку Валентини Сірук

3. Ліщенко Л. Магія соломoplastики Валентини Сірук // Нетішинський вісник. – 2011. – № 17. – 29 квітня. – С. 14.

4. Сокол О. Диво запаху сонця // Перспектива. – 2007. – № 26. – 23 червня. – С. 1-2.

5. Спогади Валентини Іванівни Сірук, 1962 р. н., м. Нетішин Хмельницької області від 17.04.2012 р. // Архів автора.

6. Столяр О. Фестиваль майстрів мистецтв у Києві // Нетішинський вісник. – 2011. – № 38. – 18 вересня. – С. 13.

